

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Vt nemi. lic. in empt. spe. excusare: & de mune. sit ocomie.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

nam pro modo patrimonij, non per capita, fieri debet. In ter. ibi, cereris, scilicet, in reparatione fontium, et pontium, fossarum, murorum, et similibus. Op. quod quilibet debet munire viam ante domum suam, non autem debet fieri de publico, ut lediles, ff. de via publ. que est Breca, et quidam non habent eam, ideo distinguitur, quaedam est via publica, quedam priuata. Primo casu, si quidem via est intra muros ciuitatis, quilibet debet eam munire intra domum suam, et in contrario. Si vero est extra ciuitatem tunc debet fieri munio et resectio expensis communis imponendo collectam pro quantitate patrimonij, ut hic, et s. de sacrosanct. eccle. l. ad instructionem, et in auth. de eccles. titu. s. ad hec sancimus. col. la. ix. Quedam sunt vie priuate, et hec potest duobus mod. intel. ligi, vno modo in via, priuata est ius eundi, et dicitur feruitus, et tunc resectio incumbit illi qui habet viam, ille enim qui debet viam, solum debet pari, ut l. refectionis. ff. communia pcedio. cum siml. Secundo modo accipitur via priuata, hoc est, facta ex collationib. priuatorum, et tunc idem, quia ad illos priuatos pertinet resectio, ff. ne quid in loco publico. l. s. viarum, et de hoc docto. dicitur in l. nemine, de sacrosanct. eccle. Quero dicitur hic ceteris huiusmodi, et c. de quibus loquitur. Respondeo, de vis. et pontibus, ut d. l. ad instructionem, et d. s. ad hec sancimus. Item de muris, ut supra, de opr. pub. l. omnes.

ADDITIONES.

a Cuius. Adde Lud. Bon. in si. ver. viam, versio. no. quod viam. Adde istum et docto. in lediles, s. studeant. in l. si. fm. de via et itin. publ. Et an teneatur conductor, et inquilinus cessante domo no domus, not. ist. in alleg. s. studeant, in ij. not. et ibi ponit quid in eo qui gratis habitat, et quo etiam per flo. in l. si pendentes, s. si quid cloacarij, ff. de usufruct. b ALEX. C. Quilibet teneatur purgare viam iuxta domum suam. Sed an istud habeat locum in conducto, et domus? Barto. in d. l. ediles, not. dicit sic, Aut gratis habitat, et teneatur etiam expensis proprijs purgare viam, et hoc est verum. Aut non habitat gratis, sed pensionem soluit, et expensis pensionis teneatur mundare. Sed pone quod precepti conductor, et saliger viam lapidibus, an tunc fiet expensis pensionis? Et Barto. ibi quod sic, dato etiam quod gratis habitet, quia illud quod statuitur in munitione te. potest, no habet locum in munitione perpetua, quod etiam sequitur Joan. de Platea, in s. conductor. In ista locati. Videas etiam Bar. in l. ad instructionem, s. de sacrosan. eccle. quod omnis spectat etiam ad ecclesiam.

De conditis in publicis horreis. Rub. XXVI.

LEX II.

1 Frumentum nouum non debet vendi, nisi prius vendatur vetus. 2 Fructus corrupti licite miscentur cum incorruptis. 3 Aromatarij miscentes ceram corruptam cum incorrupta, non dicuntur ceram falsare. 4 Nobilis dicitur qui est prudens, et virtuosus.

Omnia. Non debet tangi de fructibus nonis, donec consummantur antiqui. Item licetum est commisceri fructus corruptos cum incorruptis, et ad predicta per superiorem officialis sufficiens deputetur. h. d. Tres habet partes, ut colligitur ex summario. Secunda pars ibi, et si forte. Tertia ibi, ad istud. Ho. quod non debet nouum frumentum vendi, nisi prius vendatur vetus, et sic si tutor alienius contra faceret, teneatur, debet enim fructus secundum qualiter tempore vendere, quedam primo tempore, quedam secundo tempore seruari, ut l. is cui. s. queri potest. vers. qui legatorum. ff. vt in pos. lega. et secundo not. quod licet misceri corruptum cum incorrupto, quod tene menti, quia forte dicerent laici quod esset peccatum, quod non est verum, ut hic.

ADDITIONES.

a Omnia. Ho. istum ter. pro aromatarijs, maxime qui miscent ceram corruptam cum incorrupta, ad hoc vt velamento no corrupte corrupta vendatur, vt non dicantur ceram falsare, cu non peccauerint. casus hic. Item not. text. quod ille dicitur nobilis, qui est prudens, et virtuosus. Sed aliter determinauit in l. j. de dig. lib. xij.

LEX III.

Etiam ad quamlibet. Rectores debent certe domos, et horrea publica, ne ex pluuia corrumpantur publica frumenta. h. d. Ho. quod tutor vnus magni patrimonij, vel aliquis positus in magna administratione excusatur si negotio preponat aliquem sufficientem factorem, vt s. l. primum. in fin. et largentum. ff. commo. tamen inspicere debet per seipsum an sint fracta tecta, tra quod ibi non pinat, alias non est diligens administrator, ut hic.

LEX III.

Ulli. Species in horreis publicis depositas nullas debet in suam utilitatem conuertere, aliter deponatur. Ho. contra furantes lardum, vel granum comunis, vt deponatur, et eorum bona publicentur.

Vt nemini liceat in emptione specierum se excusare. Rubr. XXVII.

LEX VNICA.

1 Collectam pro emendo granum tempore carissime tenentur solvere diuites, et pauperes, et nunc, et est onus patrimoniale. 2 Respublica si habet granum ad vendendum, omnes tenentur emere, nec aliquis excusatur, licet ei necessarium non sit, et nunc, et est onus patrimoniale. 3 Ciuitas quando cogit subditos vendere frumentum, intelligitur in isto pretio.

Quoties. De secunda parte istius rubric. nihil habetis in nigro, sed de hoc habetis in l. j. et in p. m. ff. de vau. Ita rubr. summat l. et glo. ponit tribus modis casum. Primo, quod tam diuites quam pauperes tenentur soluere collectam pro emendo granum tempore carissime, licet diuitibus hoc non sit necessarium. Et secundo modo quod si respublica habet granum vel aliud ad vendendum, quod omnes debent emere, nec aliquis excusatur, licet ei necessarium non sit, et hoc etiam habet locum in sale vrbis. Tertio dicitur in gl. Op. de l. s. cura, ff. de muneribus, et honoribus. Bio. soluit quod hic loquitur de munere patrimoniali, scilicet, de cura emendi, ibi loquitur de cura personali, scilicet de expensa que debet fieri emendo. Hoc premisso quod hec lex de patrimonialibus loquitur. Quero de qua comparatione frumenti loquitur hec lex. Respondeo quod gloss. intelligit tribus modis. Primo modo de pecunia que confertur pro emptio, ne frumenti, et aliarum specierum, quo casu nota quod licet emptio videatur principaliter venire in fauorem pauperum, et in idem gentium, tamen onus est patrimoniale, et sic etiam diuites compelluntur. Ratio, quia ad publicam utilitatem pertinet. Na sine pauperibus ciuitas non esset perfecta. l. i. ff. de iudi. Et secundo modo loquitur hec lex de munere quo quis emere cogit, et minus est personale, certe non credo quod de tali munere loquat hic, sed debet intelligi quando sifcus habet multum frumenti ita quod conseruari non potest, tunc imponit omnibus subditis necessitatem emendi, et istud est patrimoniale, vt ille qui plus habet, plus emere cogatur. Si enim intelligeres de munere personali, hoc est de cura emendi, multi excusarentur, quod est contra istum titulum, et istum casum nota, quia sepe occurrit. Tertio loquitur de munere, quo quis vendere tenetur. Ho. etiam quod istud onus est patrimoniale, vt patet ex solutione contrarij s. facti, et sic qui plus de frumento colligit, plus de frumento vendere cogatur. Et dicitur etiam quod ecclesia ad hoc possit cogi, vt hic in fi. et ad eam, tribul. l. s. est minus patrimoniale non fordidum. Iusto tamen pretio debet cogi vendere, non viliori, vt l. in p. m. ff. ad l. Jul. de anno. Quod dixi de ecclesia, intellige salua tamen detractione sancte matris ecclesie, et tibi de eccle. ti.

ADDITIONES.

a ANG. Quoties. Ho. quia per istum ter. dixit Dyn. in l. si ex toto in p. m. de le. j. si alicui est concessa immunitas a collectis, no tamen censet concessa ab his que imponuntur ex aliqua necessitate, puta guerre, vt probat iste ter.

De collatione donatorum, et releuatorum, aut transferentium, seu adzatorum. Rub. XXVIII.

LEX VNICA.

Dispositionem. Casum pone vt in glo. ratur. In hac lege dicitur tur duo. Primo quod si aliqua pars sunt releuata, hoc est libera, et estimum eorum est minutum, postea potest geri per superiorem, vt hic facit Imperator. Ho. quod no licet alii cuius suas possessores releuare, hoc est, estimum minuire, vt hic in a. nulli, q. intellige, nisi ex causa superuenienti, vt l. homa. ff. de cen.

ADDITIONES.

a Cassuere, sed quid si per allanionem detentur, dicit quod tunc diuini debet, vt per Bar. in l. forma, et Bal. in d. l. accepta. in fi. C. de vsu. et do. Alex. de Imo. in l. Tertio, ad munie, et Bull. de doc. in l. quod si maritus, s. j. de cost. pec. et Bal. in l. et. C. de excu. rei iud. De col.